

A KÁT aktualitásai, a megújuló irányelv

Energetikai Szakkollégium
Budapest
2010. április 22.

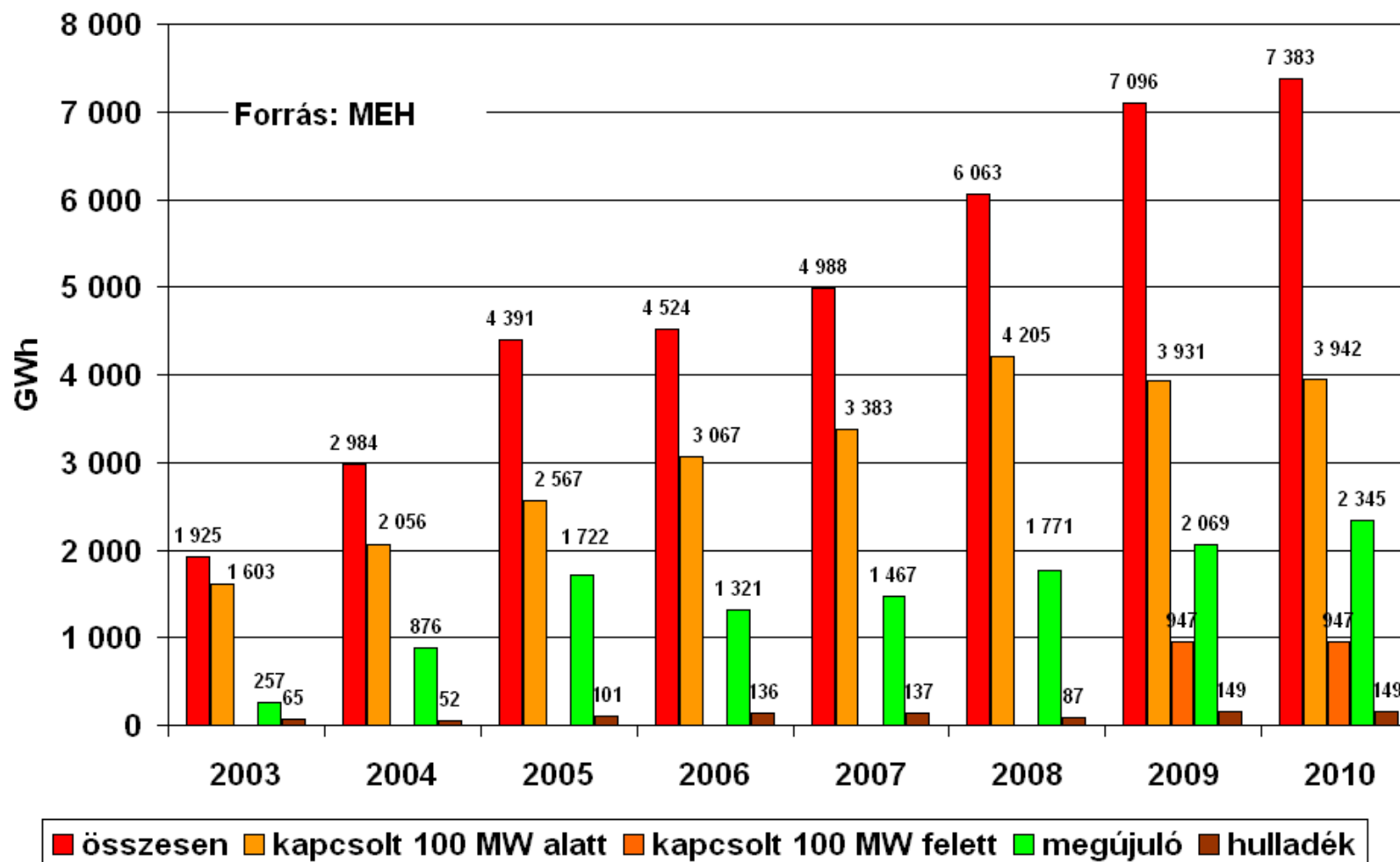
Dr. Grabner Péter
osztályvezető

Villamos Energia Engedélyezési
és Felügyeleti Osztály

grabnerp@eh.gov.hu

A KÁT mérlegkör nagysága

Távhőszolgáltatás összehasonlító díjtáblázata

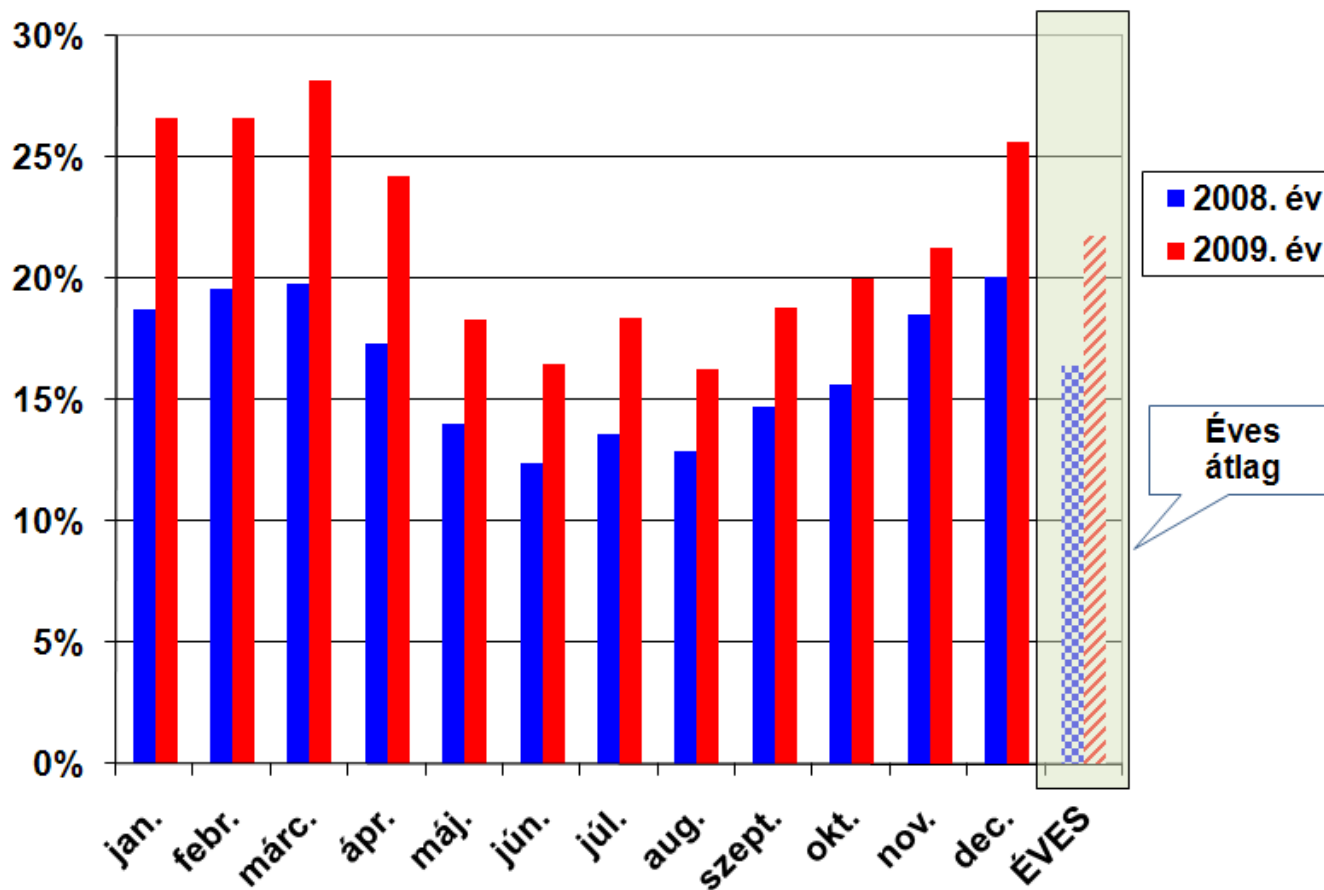
Kategóriák	Lakásszám		Alkategóriák	Átlaglakás éves összköltsége	Szolgáltatók száma	Lakások száma
	<	<				
	[db]	[db]		[Ft/év]	[db]	[db]
A	10 001	250 000	A	171 031	12	486 281
B	3 001	10 000	B	177 316	17	94 673
C	701	3 000	C1	191 476	30	46 912
			C2	192 638	4	3 726
D	0	700	D1	200 790	14	5 357
			D2	196 099	8	2 958
				Összesen	85	639 907

Forrás: MEH TEFO

- A távhőszolgáltatók 2009. december 1-jén érvényes díjai alapján, standard lakás esetén
- C2 és D2 kategória esetén a szolgáltatott hőt nem kapcsolt hő- és villamosenergia-termelésből fedezik
- Az adatok a geotermikus energiahasznosítást nem tartalmazzák

A KÁT-mérlegkör átvételi arányai

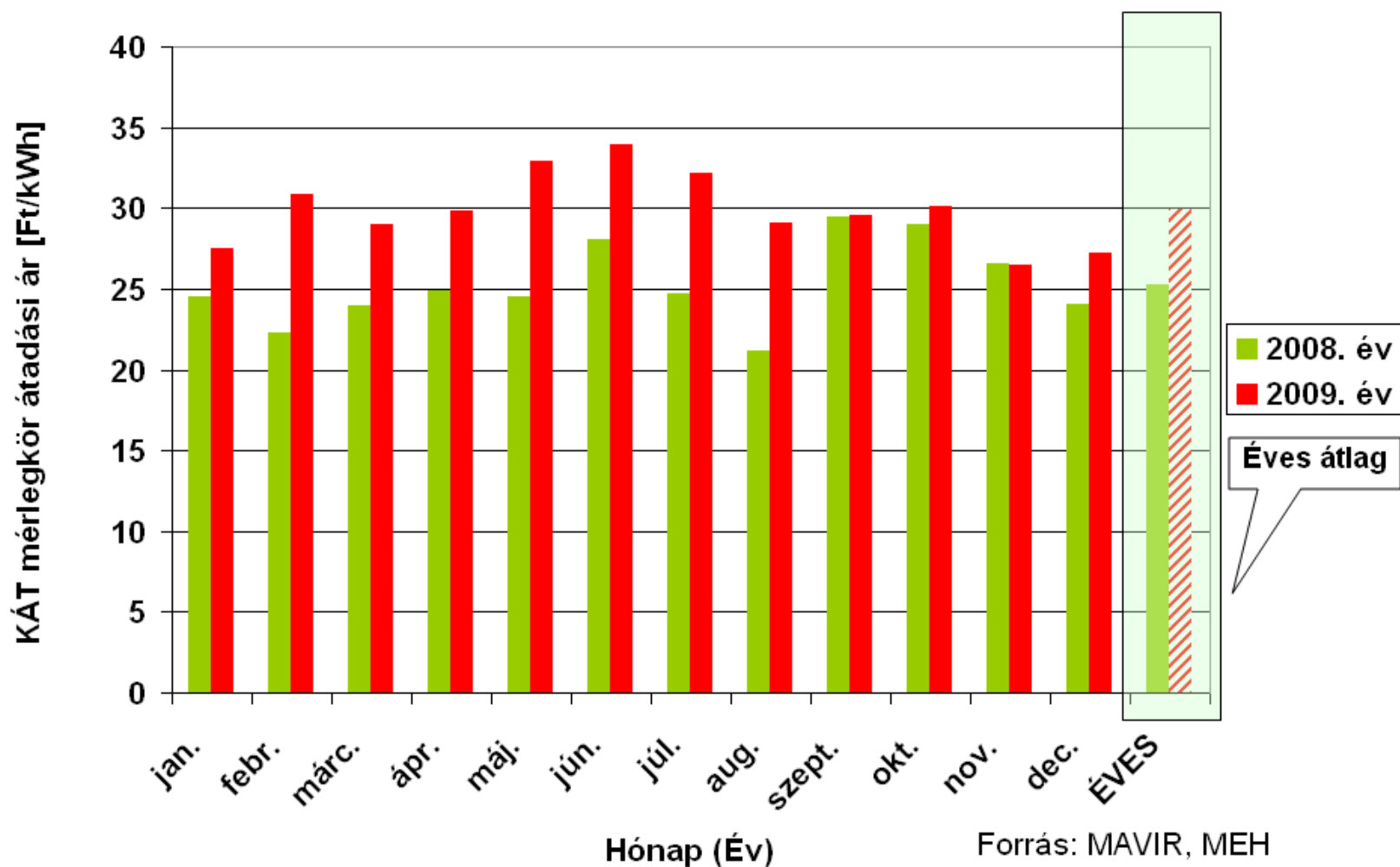
KÁT mérlegkörből kiadott villamos energia a hazai nettó termeléshez képest [%]

Hónap (Év)

Forrás: MAVIR, MEH

A KÁT átadási ár változása

A Hivatal jogszabály módosításokat javasolt (rövid távú intézkedések)

- A működési anomáliák megoldása érdekében, nyilvános véleményezési időszak után a következő témakörökben javasolunk módosításokat:
  - Előlegszámla eltörlése;
  - A termelők és a villamosenergia-kereskedők havi tervezési pontatlanságának (volumen eltérés) szankcionálása;
  - A KÁT átvevők adatainak teljesebb nyilvánossága (ellenőrizhetőség);
  - 12 havi előretartással készülő gördülő tervezés bevezetése,
  - Fizetési határidők kisebb korrekciója (+/- 1-2 nap);
  - A KÁT mérlegkör pénzügyi elszámolásának nagyobb nyilvánossága, átláthatóságának javítása;
- A végleges javaslatok és azok részletes indoklása a Hivatal honlapján elérhetőek.
- **A KHEM a javaslatokat érdemben nem vette napirendre (kieg. utólag)**
- **A javaslatok nem érintik a működési modell alapjait.**

A jogalkotás működése (1)

- A VET 171. § (5) és (6) bekezdései a kapcsolt hő- és villamosenergia-termelők, valamint a biomassza tüzelésű erőművek esetében – bizonyos feltételek fennállása esetén – lehetővé tették a kötelező átvétel meghosszabbítását.
- A VET vonatkozó részei 2009. nyarán módosultak (kiterjesztő jelleggel), majd a közigazgatási eljárások 2009. szeptember 1-jén elindultak.
- A Hivatal nyilvános eljárásban, a honlapon elérhető tervezetek alapján előkészítette a gázmotorok hosszabbításával kapcsolatos módszertani anyagát. Minden beérkezett kérdést megválaszoltunk a lehető legnagyobb alapossággal.
- A nem gázmotoros termelőkre a Hivatal egyedi vizsgálatokat alkalmazott azok nagyfokú különbözősége miatt, de ezen esetekben is szem előtt tartotta a gázmotorokra kidolgozott módszertan releváns részeit.

A jogalkotás működése (2)

- Miután a kedvezményes értékesítést szűkítő lépésről van szó, ezért természetes, hogy számos érdekcsoport elégedetlen a módszertani dokumentummal:
  - **„A” változat:** a közigazgatási eljárás után nyitva áll a bírósági jogorvoslat lehetősége
  - **„B” változat:** a vonatkozó VET részek ismételt átírása (a Hivatal közigazgatási munkájának támogatása, hogy hatékonyabban tudjon eljárni és ne számoljon rosszul)
- A Hivatal határozathozatali munkájával párhuzamosan az Országgyűlés 2009. december 14-én elfogadta a T/11303 számú „*Egyes energetikai tárgyú törvények módosításáról*” szóló törvényjavaslatot, illetve az ehhez kapcsolódó módosító javaslatokat.
- Az elfogadott törvény tartalma (többek között):
  - Kiterjesztő és korlátozó jelleggel újrászabályozta a hosszabbítás szabályait,
  - „Újra indította” az időközben lezárt hatósági eljárásokat (Formálisan új ügyek indulnak!).
- **Az elfogadott törvény hatására a 2009. évi eljárási határidőnél rövidebb időkeretben (elvileg akár egy nap is lehet), több ügyben – a tartalom alapján a 2009. évi ügyekkel azonos esetekben – kell ismételten határozatokat hozni.**

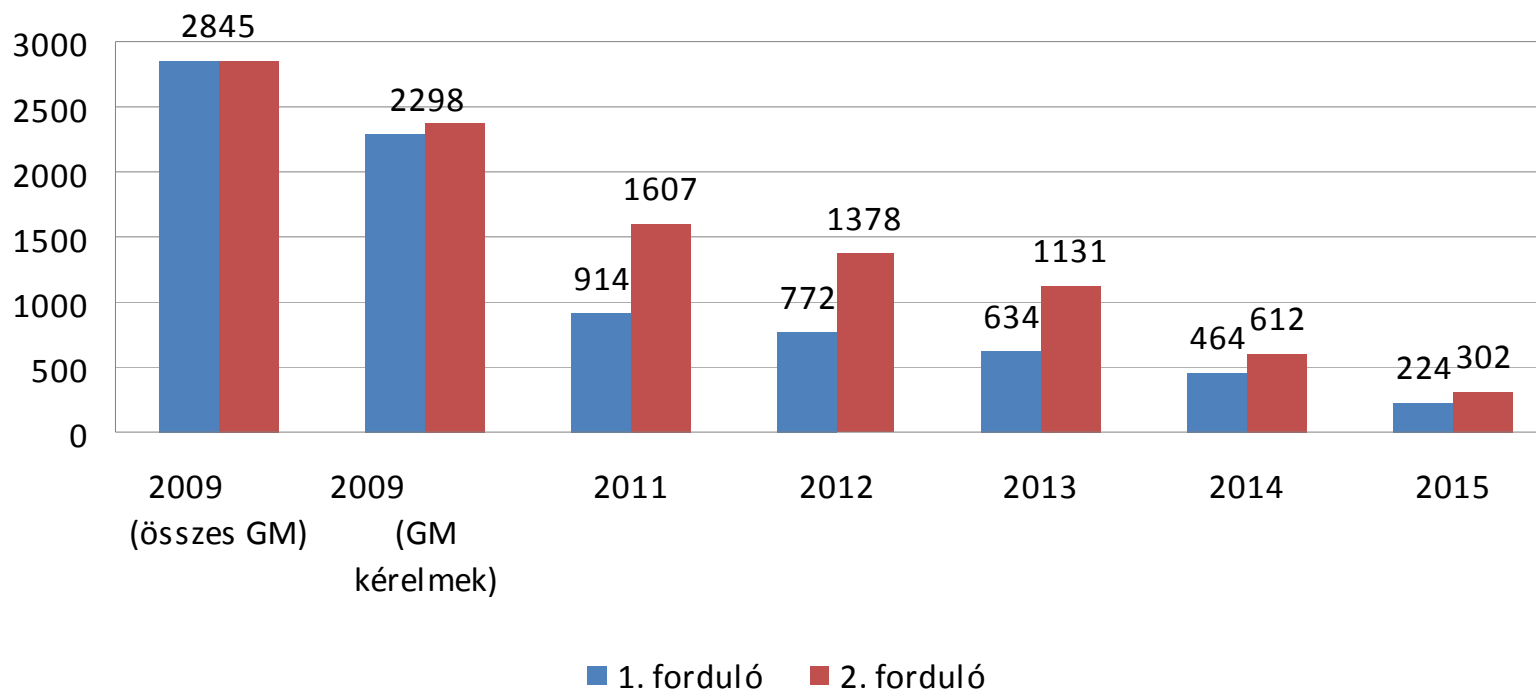

A jogalkotás működése (3)

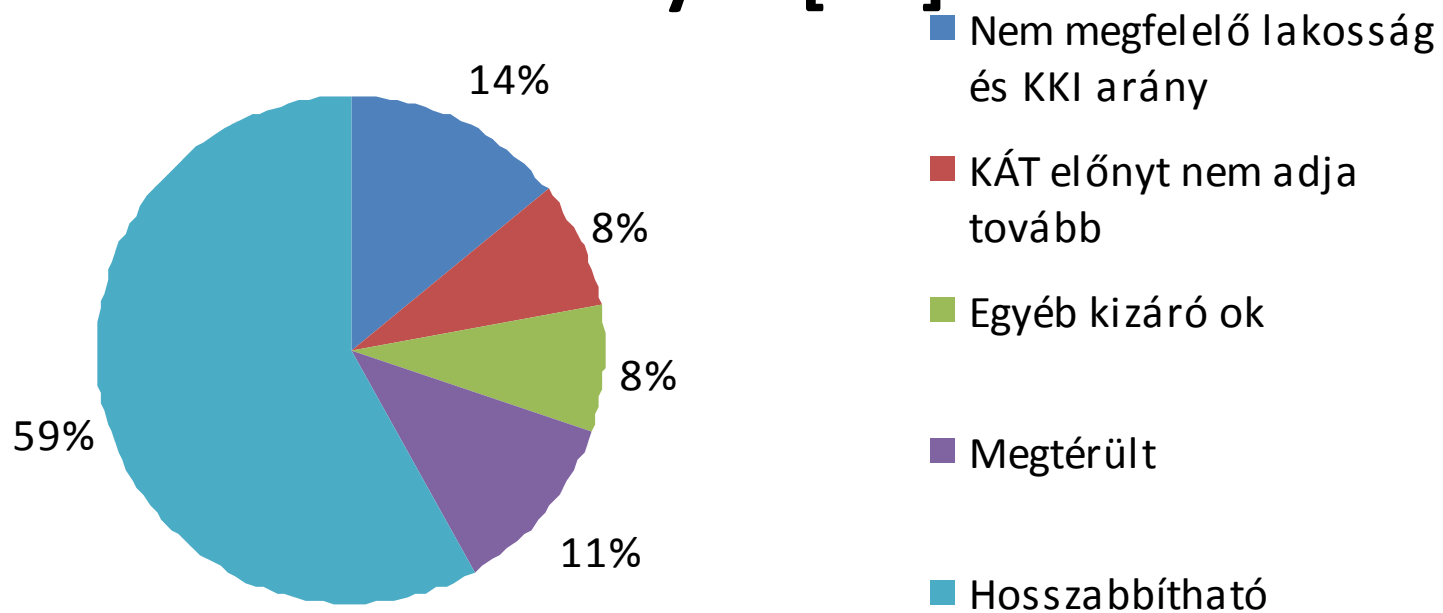
- A VET 2009. decemberi módosításával összefüggésben a Hivatal a honlapján megjelenítette a kérelem beadásához szükséges dokumentumokat, táblázatokat (2010. január 29.)
- Tanulságok:
  - A magyar közigazgatás történetében még nem találtunk hasonló esetet,
  - A történetek rombolják a befektetői bizalmat, hiszen a jogszabályok és a hatósági eljárások feltételei teljesen kiszámíthatatlanul változnak,
  - A kedvezmények szűkítése miatt most is elkerülhetetlenek a bírósági eljárások (ez elvben nem lehet gond, hiszen a bíróság megfelelő jogi kontrollt biztosíthat)
  - A Hivatal számításai szerint csak a gázmotoros kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés esetében, **öt év alatt mintegy 24,5 mrd Ft többlet támogatás kerül kifizetésre** (hatósági kontroll számítás lehetősége nélkül)
  - **A kötelező átvétel nem alkalmas a távhőszolgáltatás problémáinak megoldására.**
  - Az egyes termelési eljárások átlagos megtérülési idejének figyelembe vételével kapcsolatos EU előírások nem kerülhetők meg a támogatási rendszer alakítása során. A EU állami támogatásokkal kapcsolatos szabályai nem írhatók felül a VET-ben.

A 2009. évi VET módosítás hatása (csak gázmotor)

Kötelezően átveendő mennyiségek, GWh

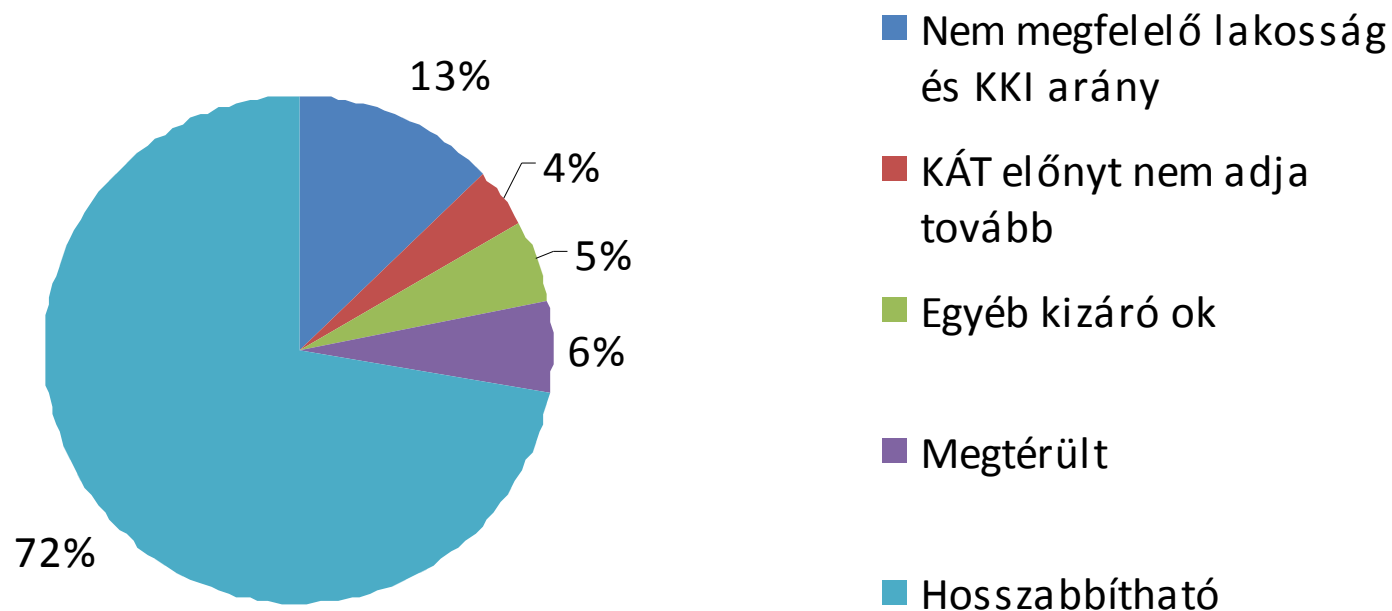

Kötelező átvétel hosszabbítás eredmények [db]

Forrás: MEH VEFO, Hatósági döntések

Kötelező átvétel hosszabbítás eredmények [GWh/év]

Forrás: MEH VEFO, Hatósági döntések

Mit lehet tenni a KÁT-on kívül?

- Lesznek olyan (energetikai szempontból indokolatlan) beruházások, amelyek a KÁT-on kívül nem életképesek. Ezeket az erőműveket a tulajdonosok kénytelenek lesznek bezárni.
- Vannak olyan beruházások, ahol további beruházásokkal növelni lehet a működési hatékonyságot (pl. hőtároló) és a piaci körülmények között is (a korábbiaktól eltérő üzemeltetési viszonyok között) működő projektet tudnak kialakítani.
- A leállás elkerülése érdekében a termelők összeállnak és így több projekt együttesen tudja értékesíteni a megtermelt villamos energiát, illetve a szabályozó kapacitást (szabályozó központ, szervezett villamosenergia-piac)
- A piaci körülmények az önkormányzatokat arra kényszerítik, hogy átgondolják az önkormányzati energiagazdálkodás folyamatait és az intézmények ellátásánál is új, a villamosenergia-piac megnyitása miatt egyébként is adott kereteket alakítsanak ki.
- **A jelenlegi szerződéses viszonyok (pénzügyi hozamok) nem maradhatnak változatlan formában.**

Milyen lehetőségeket fog nyújtani az áramtőzsde?

- versenysemleges kereskedés
  - egyenlő bánásmód
  - egyenlő információhoz való hozzáférés
  - anonim kereskedés
- irányadó referenciaár
  - piaci átláthatóság
  - piaci verseny elősegítése
- elszámolási szolgáltatás az ECC-vel
  - garancia problémák megszűnnek
  - partnerkockázat kezelés
  - meglévő ECC ügyfelek belépése
- piaci erőforrások hatékony felhasználása
- határmetszék optimalis kihasználása
- alacsony tranzakciós díjak
- egyszerűbb adminisztráció (menetrendezés, számlázás)
- legfejlettebb IT megoldás
  - teljes kompatibilitás a nemzetközi tőzsdékkel
  - piac-összekapcsolási lehetőségek kiaknázása

Hatékony, likvid, versenyképes magyar (villamos)energia-piac

Milyen általános célok fogalmazhatók meg?

- A kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés esetén az elérhető tüzelőkötség megtakarítás a megtérülési időre vonatkozó befektetői elvárások függvényében meghatározzák azt a beruházási többletköltséget, amelyet a projekt támogatás nélkül is elvisel.
- Amennyiben a fentiek alapján kiadódó összegnél magasabb beruházási többletköltséget kívánunk elismerni, akkor azt össze kell kötni valamilyen energiapolitikai céllal.
- **Energiapolitikai cél lehet (gazdasági célfüggvény):**
  - A primer energia megtakarításának ösztönzése (nagy hatékonyságú technológiák elterjesztése),
  - A CO₂ megtakarítás ösztönzése,
  - Megújulók intenzívebb használata.
- **Nem célszerű, ha társadalompolitikai célokat keverünk a szakpolitikai célrendszer közé** (pl. a panellakásokban élők fizetőképességéért való aggodás)
  - **Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a társadalompolitikai célok nem fontosak, de az egyes problémák kezelésére a megfelelő eszközkészletet kell használni!**

A primerenergia-megtakarítás kimutathatósága

- Az országos adatsorok elemzése jótékony homályban hagyja a helyi viszonyokban megvalósított beruházások energetikai hasznát.
- A torz ösztönző rendszer miatt számos olyan beruházás valósult meg az országban, amely pusztán energetikai szempontok miatt nem lett volna szabad megvalósítani. Ezzel rendszerint túlméretezett kapacitások jöttek létre.
- Nem mindegy, hogy mihez képest számítjuk ki a primerenergia-megtakarítást
  - **Szemléletes példa olvasható Büki professzor úr könyvében (425. oldal) a viszonyítási alapok fontosságáról. Ami az egyik számításban megtakarítás, az egy másik számításban - a közvetlen hőtermelési technológiák fejlődése miatt – már közel sem olyan kedvező megoldás.**
- **Az elmúlt időszak egyik legfontosabb szabályozási tapasztalata, hogy az egyes szabályozási döntéseknek makró szintű hatáselemzése rendre elmaradt.**

A CO₂ megtakarítás ösztönzése

- Az ösztönzés legitim cél lehet, de
  - Az eddigi szabályozási tapasztalatok azt mutatják, hogy az eltérő minisztériumi érdekek (KHEM, KVVM) rendre megakadályozták egy összehangolt szabályrendszer kialakítását.
  - Az energetikai kérdések megválaszolását rendre a szűk körű ágazati jogszabályokban kívánta rendezni a jogalkotó.
  - Egységes, a hagyományos közigazgatási tagoltságon felülemelkedő jogszabály előkészítés hiányában irreális célkitűzés lehet.
- Van olyan nemzetközi tapasztalat, amely figyelemre méltó
  - A forgalmazható zöldbizonyítványok (FZB) rendszerének bevezetése jelenleg nem támasztható alá, de **a VET ismeri kapcsolt bizonyítvány fogalmát.**
  - A Wallon (Belga Királyság) tartományi FZB rendszerben a kibocsátott forgalmazható bizonyítvány különlegessége, hogy annak mennyisége az elkerült CO₂ kibocsátáshoz kötődik.

Milyen a német szabályozás?

Az energiapolitikai célok támogatása több elemű ösztönző rendszerrel működik!

Fő cél: A CHP-val termelt villamosenergia-termelés 25%-ra emelése

Támogatási rendszer	Felhatalmazás	Érték
Megújuló szabályozás	EEG tv.	92 – 277 €/MWh
CHP szabályozás (árprémium, fedezet a hálózathasználati díj alapján)	KWK-G tv.	CHP < 50kW 51,1 €/MWh max. 10 év
		50 kW < CHP < 2 MW 21 €/MWh max. 6 év vagy 30000 óra
		CHP > 2 MW 15 €/MWh max. 6 év vagy 30000 óra
Ecotax mentesítés	CHP $\eta > 70\%$	Adókedvezmény
Megújuló bázisú hőtermelés támogatása		Innovatív technológiák fix összegű támogatása
EU ETS	TH input > 20 MW	~ 3 €/MWh (CO ₂ ártól függő érték)

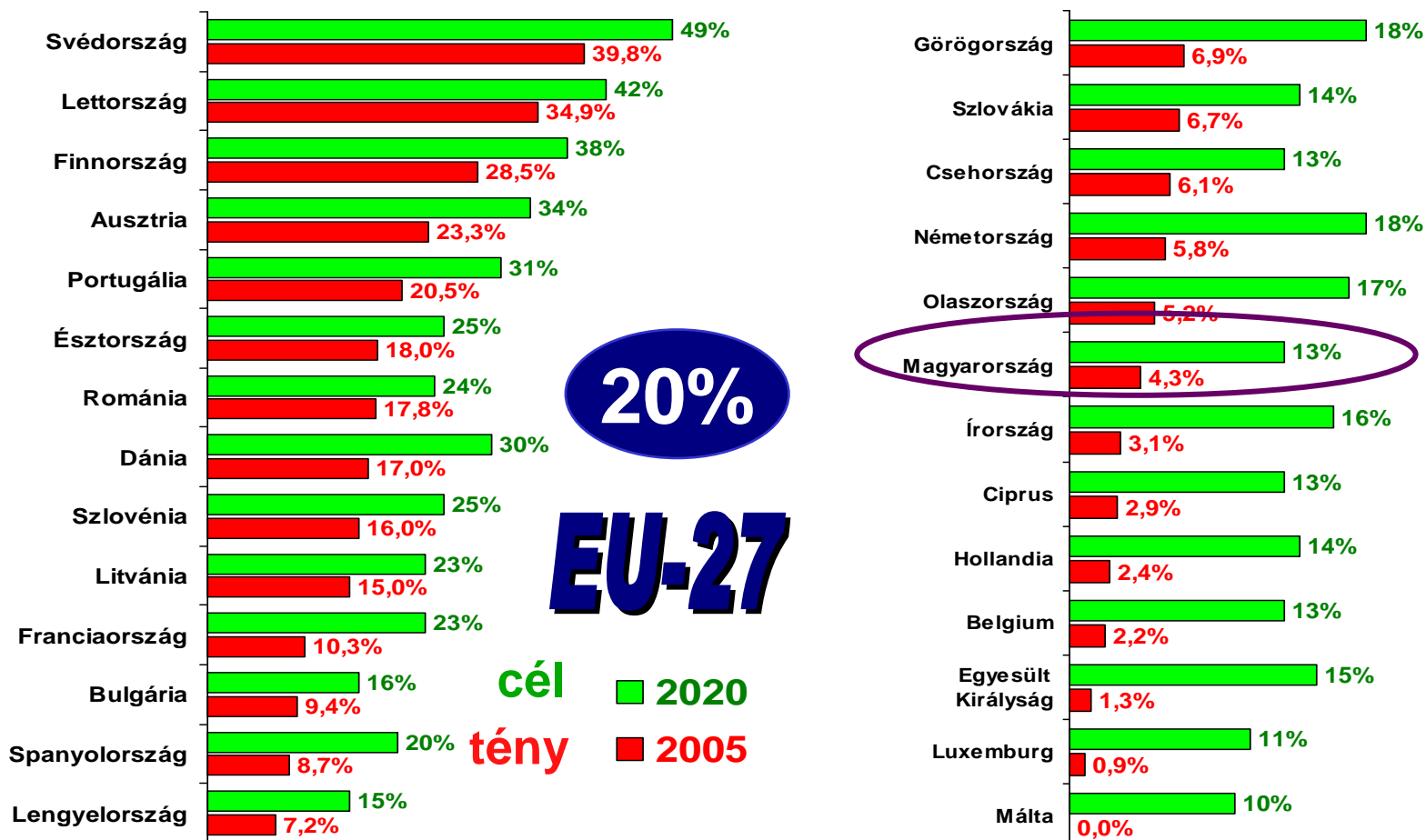
Forrás: Delta Energy & Environment, 2009

Napi villamosenergia-piaci árak:

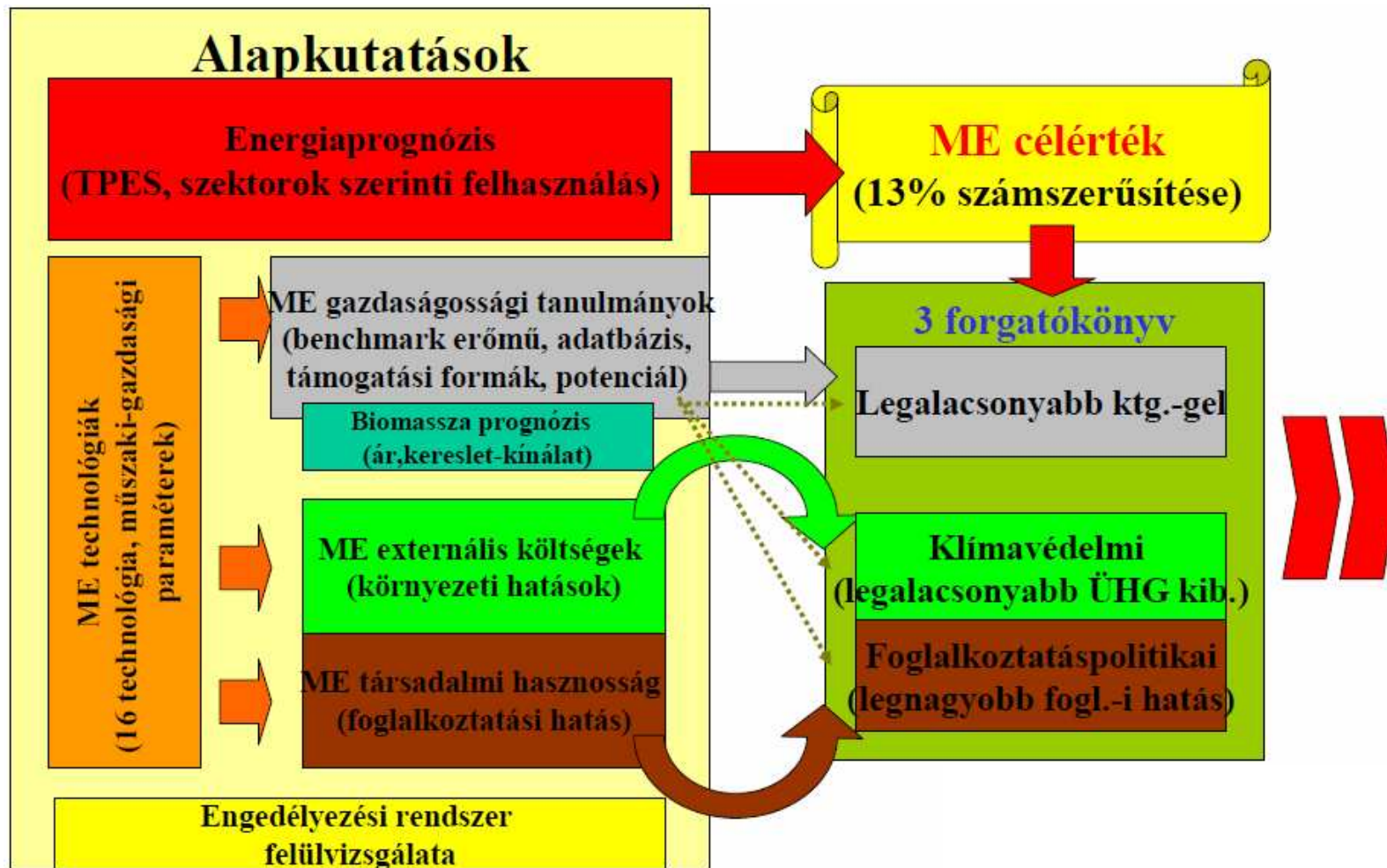
zsinór ár 45,62 €/MWh

csúcs pedig 50,86 €/MWh

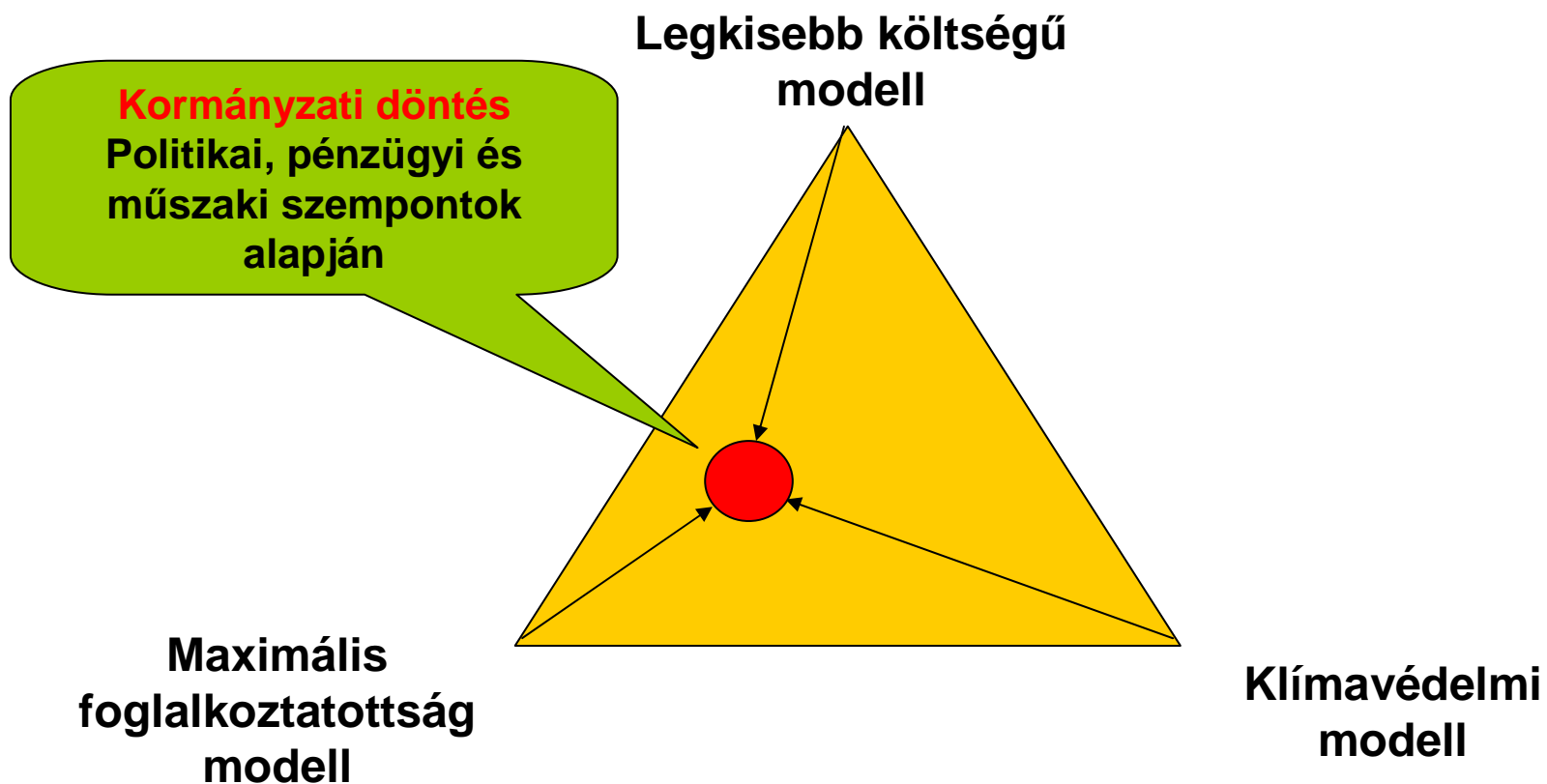
Megújulók aránya a végső energiafelhasználásból

Megújuló ösztönzési rendszer felülvizsgálata (1)

Megújuló ösztönzési rendszer felülvizsgálata (2)

MAGYAR
ENERGIA
HIVATAL

HUNGARIAN ENERGY OFFICE

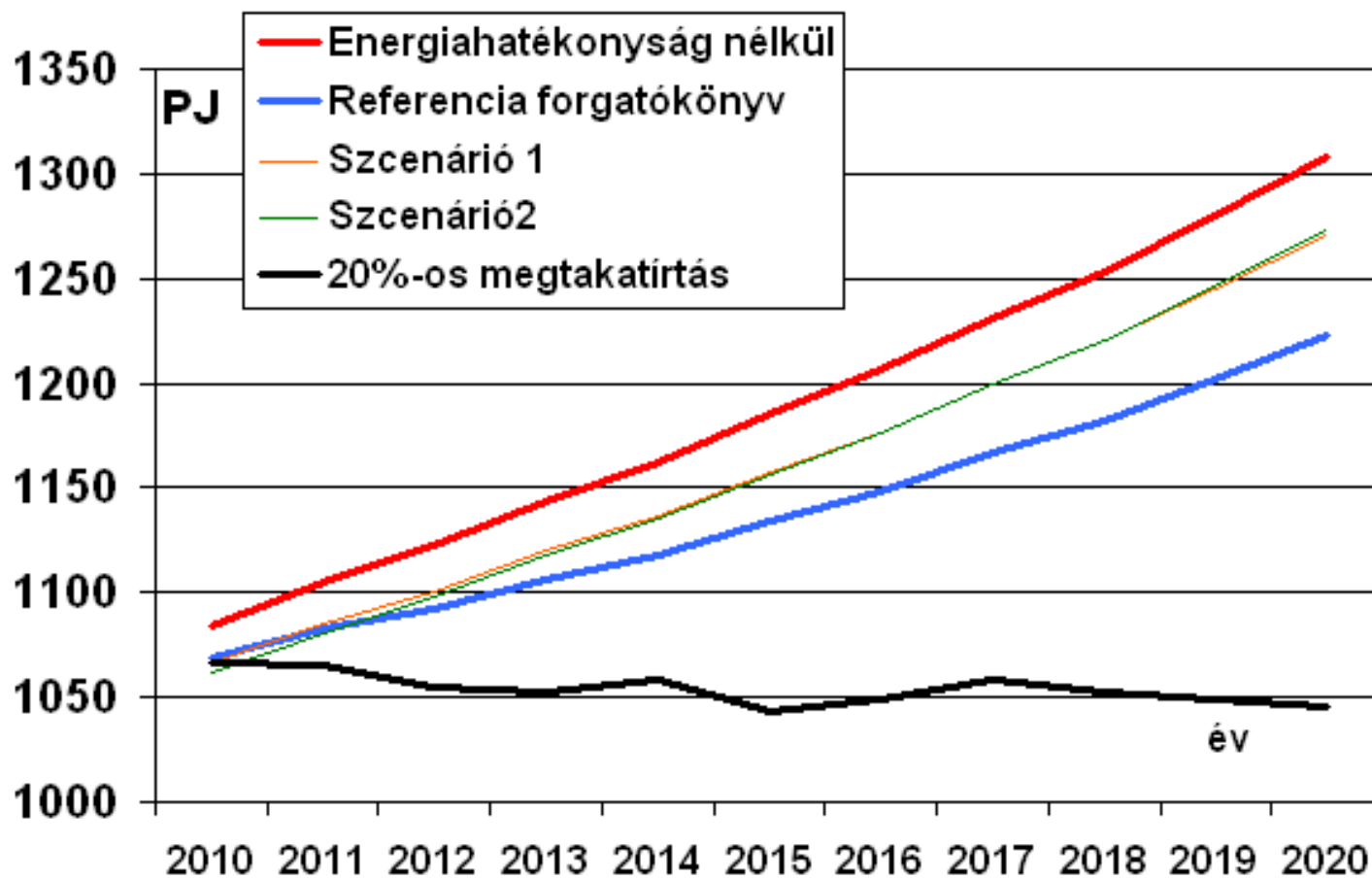
Honlap: www.eh.gov.hu

Megújuló ösztönzési rendszer felülvizsgálata (3)

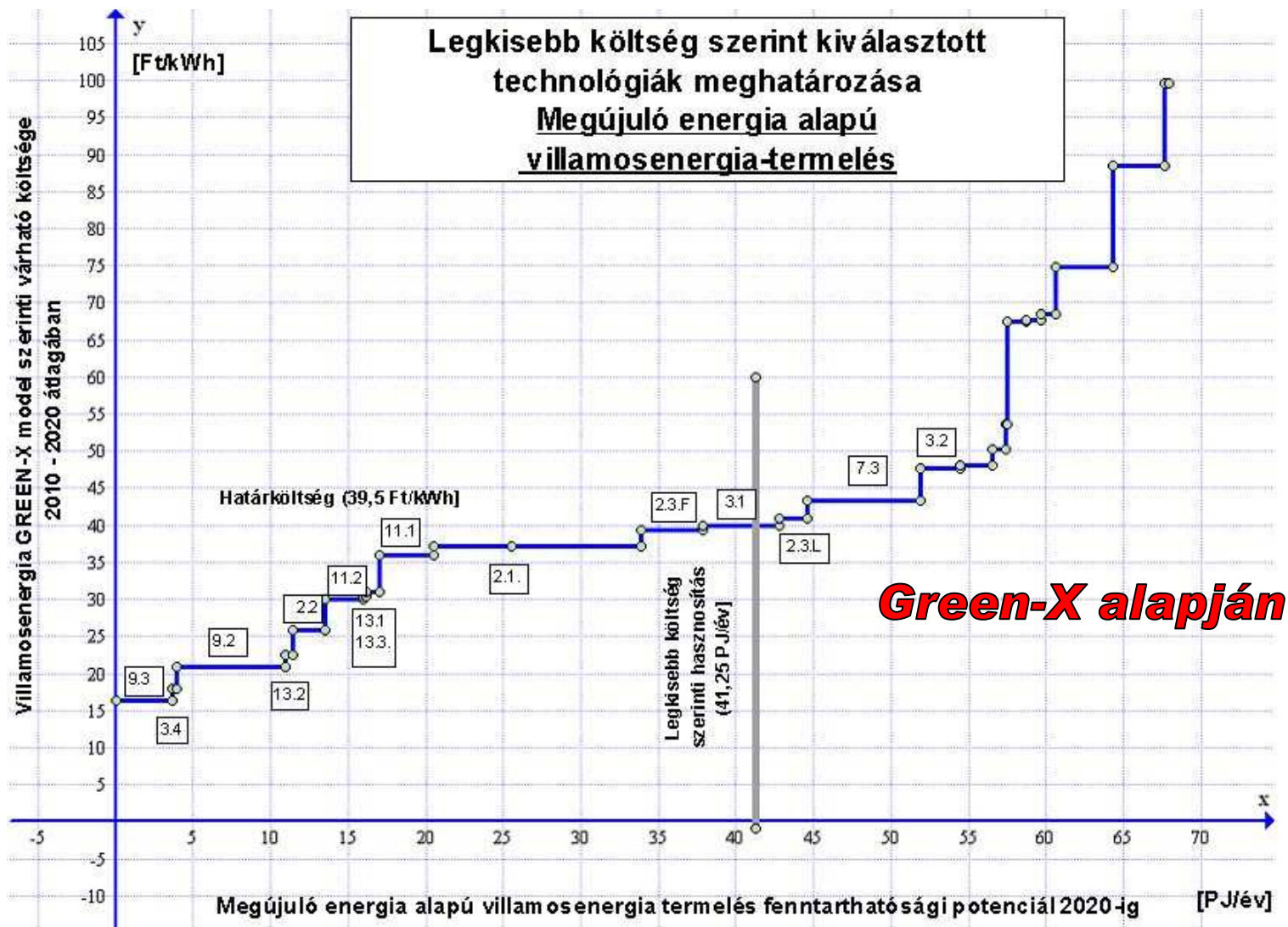

2009/28/EK határidő: 2010. december 5.

Energiaprognózis (13% számszerűsítése)

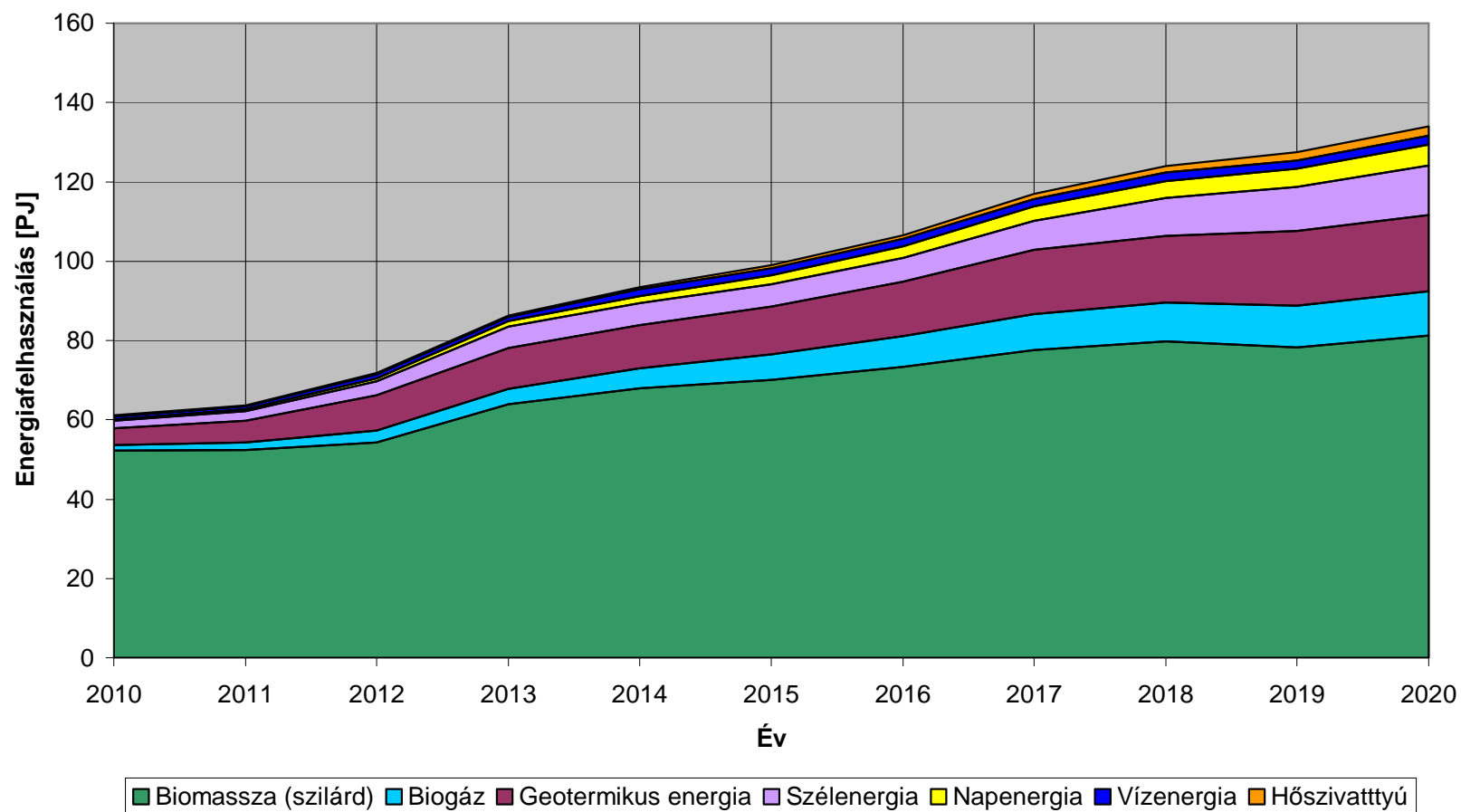

Példa: Legkisebb költségigényű forgatókönyv

Példa: Legkisebb költségigényű forgatókönyv

Összefoglaló következtetések

- EU megújuló irányelvében meghatározott cél csak aktív kormányzati beavatkozás mellett teljesíthető.
- A villamosenergia-termeléstől függő támogatást az európai többségi gyakorlathoz célszerű illeszteni, de nem lehet figyelmen kívül hagyni az állami támogatásokkal kapcsolatos szabályokat.
- A KÁT mérlegkör csak úgy illeszthető a villamosenergia-piachoz, ha a mennyiségi és működési problémákat egyaránt kezeljük (nem halasztható változtatások szükségesek).
  - **Cél a pontosabb tervezés és működési költségek csökkentése (rövid távú intézkedés),**
  - **Érdemi lépések szükségesek a KÁT mérlegkör belső összetétele tekintetében (közép táv, modell kérdés),**
  - **Célszerű lenne a környezetvédelmi és energetikai jogszabályok összehangolt átalakítása (közép táv, modell kérdés),**
  - **Ösztönözni kell a szabályozó központok kialakítását.**

Köszönöm a figyelmüket!

Dr. Grabner Péter
osztályvezető
grabnerp@eh.gov.hu

www.eh.gov.hu